

דנ"פ 127/16 - ערן אלמליח נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

דנ"פ 127/16 - ב'

כבוד הנשיאה מ' נאור
ערן אלמליח

לפני:
המבקש:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה לדיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון
בע"פ 7066/13 מיום 22.12.2015 שניתן על ידי כבוד
השופטים ח' מלצר, נ' הנדל ו-א' שהם

עו"ד קרן בלס

בשם המבקש:

החלטה

לפניי בקשה לדיון נוסף בפסק דינו של בית משפט זה בע"פ 7066/13 אלמליח נ' מדינת ישראל (22.12.2015) (להלן: פסק הדין), בו נדחה פה אחד (מפי השופט א' שהם ובהסכמת השופטים ח' מלצר ונ' הנדל) ערעורו של המבקש על הרשעתו ועל חומרת העונש שהושת עליו.

ההליך בקליפת אגוז

1. עובדות המקרה הובאו בהרחבה בפסק הדין מושא הבקשה. בתמצית, לפני כחמש שנים נהג המבקש ברכב מלא בנוסעים (מעל לתקן) לאחר צריכת אלכוהול. במהלך הנסיעה איבד המבקש שליטה ברכב והוא התהפך. כתוצאה

עמוד 1

מהתאונה נגרם מותו של אחד מהנוסעים ברכב. לאחר התאונה, סירב המבקש פעמיים למסור דגימת דם לצורך גילוי אלכוהול. בית המשפט המחוזי בירושלים (ת"פ 11-06-19434) קבע כי דרישת השוטרים שהמבקש ימסור דגימת דם נעשתה כדין וכי מצבו הרפואי של המבקש איפשר לו להבין את הדרישה, ועל כן חלה בעניינו "חזקת הסירוב", לפיה דינו כדין מי שנהג בשכרות (סעיף 64(ד) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961). בית המשפט המחוזי הרשיע את המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, ובהן עבירת הריגה (סעיף 298 לחוק העונשין, התשל"ז-1977), שהיא העומדת במרכז הבקשה לדיון נוסף. המבקש לא השלים עם תוצאת ההליך והגיש ערעור לבית משפט זה.

2. ערעורו של המבקש נדחה, כאמור, פה אחד. נפסק שבית המשפט המחוזי צדק בקביעתו כי חלה על המבקש חזקת הסירוב, ובקביעתו כי כשלים בנהיגתו של המבקש הם שגרמו לתאונה הקטלנית. כן נדחתה טענת המבקש לפיה לא התקיים היסוד הנפשי הנדרש לשם הרשעה בעבירת ההריגה. מכאן הבקשה שלפניי.

3. המבקש טען כי בהותרת הרשעתו בעבירת ההריגה על כנה נקבעה הלכה חדשה שמפאת חשיבותה מצדיקה דיון נוסף. זאת, לטענתו, כיוון שהרשעתו נעשתה על בסיס "חזקה משפטית כפולה" – דהיינו הוא הוחזק כשיכור מכוח חזקת הסירוב, ומכוח היותו שיכור הוכח, כך הטענה, היסוד הנפשי הדרוש לעבירת ההריגה. המבקש הוסיף וטען כי בית המשפט סטה מההלכה לפיה אין די בהוכחת שכרות לשם הרשעה בעבירת ההריגה אלא נדרש להוכיח כי השכרות השפיעה על אופן הנהיגה. זאת, משום שבמקרה דנן לא נמצאה כל אינדיקציה לקיומו של אלכוהול בגופו של המבקש, כך נטען, מלבד חזקת הסירוב. ביום 13.1.2016 הגיש המבקש "בקשה להוספת נימוקים", שעניינה בהפניה להחלטתו של בית משפט זה ברע"פ 8976/15 דויטש נ' מדינת ישראל (5.1.2016) (להלן: עניין דויטש), אשר ממנה ניתן ללמוד, לגישת המבקש, על אופיה העקרוני של סוגיה זו.

הכרעה

4. לאחר שעיינתי בבקשה לקיום דיון נוסף ובפסק הדין מושא הבקשה, לא שוכנעתי כי נקבעה בו הלכה המצדיקה קיום דיון נוסף. כידוע, לפי סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984 הליך הדיון הנוסף שמור למקרים נדירים שבהם נפסקה הלכה חדשה וקשה או הלכה הסותרת הלכות קודמות של בית המשפט העליון ואשר בהם קיימת, בנוסף, הצדקה עניינית לקיום דיון נוסף. זהו אינו המקרה שלפניי.

5. המבקש ניסה לשוות לבקשה אופי עקרוני, בהתבסס על טענה לפי הרשעתו נסמכה על "חזקה משפטית כפולה", אלא שהמבקש קורא לתוך פסק הדין את מה שאין בו. בית המשפט לא נדרש לסוגיה זו, ולא הכריע בה. המבקש עצמו ציין כי בית המשפט "לא דן בשאלה המשפטית שהועלתה על ידי המבקש, היינו האם ניתן לבסס הרשעה בעבירת הריגה על בסיס חזקה משפטית כפולה" (עמוד 2 לבקשה לדיון נוסף מיום 6.1.2016). כידוע, תנאי סף לקיום דיון נוסף הוא שבפסק הדין מושא הבקשה נקבעה הלכה באופן מפורש וגלוי (ראו: דנ"פ 6455/15 נפאע נ' מדינת ישראל (21.10.2015); דנ"פ 602/15 כהן נ' מדינת ישראל (25.1.2016)). מובן, כי משלא פסק בית המשפט בשאלה שהעלה המבקש, הרי שלא נקבעה בעניין זה הלכה חדשה שיש בה כדי להצדיק דיון נוסף. אכן, דיון נוסף אינו המסגרת המתאימה לדיון בסוגיה משפטית שלא הוכרעה בפסק הדין מושא הבקשה לדיון נוסף (ראו: דנ"פ 6876/14 פלוני נ' מדינת ישראל פסקה 15 להחלטתי (17.12.2014); דג"ץ 360/15 המוקד להגנת הפרט נ' שר הביטחון (12.11.2015)).

6. זאת ועוד: לא בכדי נמנע בית המשפט מלהידרש לטענתו של המבקש בדבר כפל החזקות המשפטיות. הטעם לכך נעוץ בעובדה שהרשעתו של המבקש בעבירת ההריגה לא הסתמכה באופן בלעדי על חזקות משפטיות, בניגוד לטענת המבקש. אכן, נפסק כי בשל סירובו למסור דגימת דם חלה על מבקש חזקת הסירוב, ולפיכך דינו כדין מי שנהג שיכור. אך בית המשפט לא הסתפק בכך וביסס את קביעתו כי המבקש היה שיכור בעת התאונה על מספר אינדיקציות נוספות, ובהן עדויותיהם של הנוסעים האחרים ברכב והודעותיו של המבקש בדבר צריכת אלכוהול עובר לתאונה (ראו: פסקה 76 לפסק הדין). אדרבא, בית המשפט ציין כי "סירובו של המערער [המבקש לפני - מ.נ.] לבדיקת שכרות מהווה חיזוק ממשי למכלול הראיות, המצביע על היותו של המערער שיכור במועד התאונה" (פסקה 77 לפסק הדין; ההדגשה הוספה - מ.נ.). אף היסוד הנפשי הנדרש להרשעתו של המבקש בעבירת ההריגה לא נסמך על שכרותו של המבקש לבדה. על פי ההלכה הפסוקה, היסוד הנפשי הנדרש לשם הרשעה בעבירת הריגה הוא "פזיזות", שמשמעה נטילה מודעת של סיכון בלתי סביר, מתוך אדישות או קלות דעת לאפשרות ממשית של פגיעה בחייו של אחר (ראו: ע"פ 10477/08 פיזולאיב נ' מדינת ישראל פסקה 42 לפסק דינו של השופט י' עמית (25.1.2010), והאסמכתאות שם). בית המשפט אמנם קבע כי קמה בעניינו של המבקש "חזקת פזיזות" אשר לא נסתרה על ידו, "שלפיה הוא היה מודע לעובדת נהיגתו ברכב כשהוא שיכור, לסכנה שהוא יוצר בדרך נהיגתו, ולאפשרות הממשית של פגיעה קטלנית באדם" (פסקה 79 לפסק הדין). עם זאת, חזקה זו לא התבססה אך על היותו של המבקש שיכור, אלא על מכלול נסיבות נהיגתו של המבקש, ובהן הנהיגה בשעת בוקר מוקדמת, לאחר מעט מאוד שעות שינה, כשאינו חגור, וברכב מלא בנוסעים, מעבר לתקן, אשר מהם יש שישבו במהלך הנסיעה על ברכי חבריהם. לנסיבות אלה מצטרפת גם שכרותו של המבקש. עולה, אפוא, כי הרשעתו של המבקש בהריגה לא נסמכה על כפל חזקות משפטיות, כטענתו. ממילא הלכה בסוגיה זו - אין.

7. אף אין בידי לקבל את טענתו של המבקש, לפיה בית המשפט סטה מהלכות קודמות בדבר הוכחת השפעת השכרות על הנהיגה. המבקש טען כי לא הוכחה בעניינו השפעת השכרות על הנהיגה, וזאת בעיקר משום שלא נמצאה כל אינדיקציה להימצאותו של אלכוהול בגופו זולת חזקת הסירוב. טענות אלה הועלו על ידי המבקש בערעורו, נדונו לגופן בפסק הדין - ונדחו. כך, קבע בית המשפט כי "נסיבות התרחשות התאונה מלמדות, כי שכרותו של המערער השפיעה באורח מהותי על דרך נהיגתו, והביאה לתאונת הדרכים הקטלנית [...]" (פסקה 79 לפסק הדין). כן נדחתה, כפי שצינתי לעיל, הטענה בדבר היעדרן של אינדיקציות נוספות לשכרותו של המבקש, ונקבע כי אלו קיימות, ובשפע (ראו: פסקאות 75-77 לפסק הדין). אין מדובר, אפוא, בסטייה מהלכה קודמת. בשולי הדברים אעיר, כי ספק בעיני אם ניתן ללמוד לעניינו מעניין דויטש, ממנו ביקש המבקש להיבנות. אותו מקרה עסק בסוגיה שונה, ומכל מקום נקבע שם כי אף ש"ניתן אולי לסווגה" כעקרונית, היא איננה מצדיקה מתן רשות ערעור (שם, בפסקאות 10, 12 להחלטתו של השופט ס' ג'וראן). אין אפוא מקום להוספת נימוקים על סמך ההחלטה בעניין דויטש.

סוף דבר: הבקשה לדין נוסף נדחית. אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ל' בשבט התשע"ו (9.2.2016).

ה נ ש י א ה

